

BENİTEGRASYONU SEKAP METODU İÇİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR SİRA ALANI RE-REHBERLİK PLANLAMA

PETRA SZAKONYI¹, AGNES FRÜTBE²

¹Széchenyi István Üniversitesi, Győr, Macaristan
Szakonyi.petra@sze.hu

²Deggendorf Teknoloji Enstitüsü, Deggendorf, Almanya
agnes.frank@th-deg.de

Brownfield rehabilitasyonları, yerel sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak için benzersiz bir fırsat sunar; bu sayede bu projelerin sürdürülebilirliği de planlama sürecinin başından itibaren dikkate alınır. Bu, proje yaşam döngüsü boyunca sürdürülebilir kalkınmaya özel bir odaklanma anlamına gelir ve bu alanları, iklim zorluklarını proaktif bir şekilde ele alarak ve düşük veya sıfır emisyonlu bölgelerin evrimine katkıda bulunarak rehabilite etmek hayati önem taşır. Mevcut makalede, Avrupa politikası, yasal çerçeve, Macaristan mevzuatı ve strateji belgeleri sürdürülebilirlik yönlerini tanımlar ve gereklilikler analiz edilir. Mevcut metodolojiler göz önünde bulundurularak, Sosyal, Çevresel ve İklim Değerlendirme Prosedürlerine (SECAP) özel bir vurgu yapılarak kapsamlı bir terminoloji geliştirildi.

DOI

<https://doi.org/10.18690/um.epf.5.2024.5>

ISBN

978-961-286-867-3

Anahtar kelimeler:

kahverengi alan geliştirme,
şehir planlaması,
kentsel hareketlilik,
Çevresel ve iklim
değerlendirme;
sürdürülebilirlik

JEL:

R,
H,
Z

University of Maribor Press

1 giriş

Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik, sosyal ve ekolojik yönleri tek bir paradigmada birleştiren Avrupa Birliği'nin temel bir ilkesidir. Belirli bir coğrafi alandaki arazi kullanımı, ekonomik kalkınmanın hem nedeni hem de sonucudur ve çevre üzerindeki insan etkilerini yansıtır. Bu nedenle, arazi kullanımındaki değişiklikler sürdürülebilir kalkınma için kritik öneme sahiptir ve konu AB'nin politika gündemi için hayati öneme sahiptir. 2050 yılına kadar net arazi alınmaması hedefi, Avrupa Birliği'nin 7. Çevre Eylem Programı'nın (Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, 2013) bir parçasıdır ve ayrıca Avrupa Birliği'nin 2030 Toprak Stratejisi (Avrupa Komisyonu, 2021) tarafından da güçlendirilmiştir. Terk edilmiş alanların yeniden geliştirilmesini teşvik etmek, sürdürülebilir arazi kullanımı ve arazi kullanım planlaması için etkili bir yaklaşım ve verimli arazi kaybını en aza indirmek ve arazi kullanımını azaltmak için önemli bir mekanizma olarak özellikle önemlidir. Bu, yasal, finansal, düzenleyici ve toplum temelli hususlardan oluşan çeşitli ön koşulları içeren kapsamlı bir yaklaşım gerektirir. Mevcut makale yasal ve düzenleyici çerçeveye odaklanmaktadır. Az kullanılan alanların potansiyelini açığa çıkarmak için nasıl elverişli bir ortam yarattığını tartışmaktadır. Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı'nı (SECAP) ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı'nı (SUMP) terk edilmiş alan proje planlaması için temel araçlar olarak entegre etmedeki eksik boşluğu doldurmak için yeni bir model önermeyi amaçlamaktadır.

2 Teorik arka plan / literatür taraması

Kuzey Amerika'da ortaya çıkan "kirli alan" terimi, özellikle Avrupa'da olmak üzere dünya çapında hızla yaygın bir şekilde tanındı. Avrupa Komisyonu, kentsel yayılmayı, arazi işgalini ve toprak sızdırmazlığını sınırlamak için bir çözüm olarak kirli alan yeniden gelişimini teşvik etmek amacıyla 2019'da tematik bir konferans düzenleyerek terimin kullanımını açıkça teşvik etti. Bununla birlikte, AB'nin kirli alanların standart bir tanımına ihtiyacı vardır ve ortak bir genel kirli alan politikası veya stratejisi vardır (Jacek vd., 2022). Sahaya özgü iyileştirme standartlarını tanımlamak veya kirli alan rehabilitasyonunun planlanmasını ve uygulanmasını desteklemek için tek bir ortak metodoloji yoktur (Morar vd., 2021). Bu nedenle, AB'nin kirli alan rehabilitasyonu ile ilgili hedeflerini anlamak için, arazi kullanımının doğrudan ve dolaylı etkisini dikkate alan AB politikalarının incelenmesi gerekir. Macaristan ulusal yasal çerçevesiyle ilgili olarak, İmar Yasası (2019 tarihli LXIV Yasası), kirli alan alanları için düzenleyici çerçeveyi oluşturur.

en alakalı maddeler, terk edilmiş alanların tanımını sağlayan 2 § 43 ve belediyelere rehabilitasyon projeleriyle ilgili planlama görevini yükleyen 8 § (7)'dir. Avrupa veya ulusal düzeyde terk edilmiş alan rehabilitasyon projelerini planlamak için standart araçlar yoktur. Sürdürülebilirlik yönlerini vurgulayan Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı (SUMP) ve Sosyal, Çevresel ve İklim Değerlendirme Prosedürleri (SECAP), dikkate alınması gereken alakalı metodolojilerdir.

3 Metodoloji

Mevcut çalışma üçlü bir analiz sürecine dayanmaktadır. İlgili AB politika çerçevesi ilk aşama olarak tanımlanmakta ve ilgili politika araçları taranmaktadır. İkinci aşamada, Macaristan'ın yasal uygulama çerçevesi tartışılmaktadır. Üçüncü aşamada, seçili mevcut metodolojiler incelenmekte ve karşılaştırılmakta ve SECAP'ın kahverengi alan rehabilitasyonu sırasında nasıl kullanılabileceğini göstermek için sistemik bir yönetim yapısı geliştirilmektedir.

3.1 AB yasal çerçevesi

AB politika çerçevesi analizi, endüstriyel manzaranın yeniden geliştirilmesini ne kadar iyi yönlendirdiklerini ve kolaylaştırdıklarını taramak için genel ve sektörel politika belgelerini içerir. Özetle, 18 ilgili AB politikası belirlenmiştir (bkz. Tablo 1).

3.2 Macar Ulusal Çerçevesi

En alakalı ve güncel yasal belge, 1997 tarihli orijinal Bina Yasası LXXVIII'in bir değişikliği olan 2019 tarihli Bina Yasası LXIV'dir. Terk edilmiş alanlar için temel kuralları belirler. Ayrıca, bir belediyenin idari bölgesinde bir terk edilmiş alan varsa, yerel yönetimin yerleşim planlama araçlarında (örneğin, ana plan, arazi kullanım planı ve imar planı) terk edilmiş alanı tanımlamakla yükümlü olduğunu şart koşar (Szakonyi & Makó, 2023).

3.3 Sürdürülebilirlik planlaması için yöntemler

Avrupa düzeyinde terk edilmiş alan rehabilitasyonu ile ilgili planlama araçları ve metodolojileri bulunmadığından, odak noktası sürdürülebilir kalkınmaya kapsamlı bir şekilde hizmet eden planlama araçlarına, yani SUMP ve SECAP'a verilmiştir. Bu araçlar Avrupa Birliği tarafından önceden tanımlanmış olup Üye Devletlerde yerel/ulusal düzeyde uygulanarak, Avrupa Topluluğu'nun farklı bölgelerindeki kalkınma yollarının SUMP ve SECAP'ın terk edilmiş alan rehabilitasyon planlamasını nasıl etkilediğine benzer olmasını ve bunları başka bir planlama belgesiyle tek bir sistemsel modele yerleştirerek terk edilmiş alan projelerinin yüksek verimliliğini garanti altına alacaktır.

4 Sonuçlar

Her araştırma aşamasının, aşağıdaki şekilde özetlenebilecek araştırma çıktıları oluşmuştur:

4.1 AB yasal çerçevesi

18 politika belgesinin metin analizi, yalnızca dördünün açık bir şekilde terk edilmiş alan rehabilitasyonundan bahsettiğini gösterdi. Tablo 1'de özetlendiği gibi, 11 ek belge kentsel kalkınma, sürdürülebilir arazi kullanımı, kentsel toprağın yeniden kullanımı ve kentsel yayılmanın hafifletilmesi gibi bağlantılı terimlere atıfta bulunmaktadır.

Araştırmalar, belgelerin sürdürülebilirlik kriterlerini veya sürdürülebilir kentsel kalkınma ve sürdürülebilir arazi kullanımı/yönetimi için belirli tanımları içermesi gerektiğini gösterdi. Açıklama şu olabilir: Şimdiye kadar sürdürülebilir kalkınma, Avrupa Topluluğu'nda genel bir zorunluluk olarak kabul edilmiş ve henüz daha fazla açıklama veya açıklama gerektirmemiştir.

Tablo 1: İncelenen politika belgelerinin kategorizasyonu

Gözlem	Politika belgeleri
Açıkça kahverengi alandan bahseder	– Yeni bir Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (Avrupa Komisyonu, 2020a) – 2030 AB Biyoçeşitlilik Stratejisi (Avrupa Komisyonu, 2020d) – 7. AB Çevre Eylem Programı (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2013) – Adil Geçiş Fonu Yönetmeliği (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2021a)
Bağılantılı terminolojiye (örneğin kentsel gelişim, arazinin sürdürülebilir kullanımı, rehabilitasyon, restorasyon, yenileme, vb.) açık bir referansı vardır. (kentsel toprağın yeniden kullanımı)	– Kaynak Verimli Bir Avrupa'ya Giden Yol Haritası (Avrupa Komisyonu, 2011) – Düşünce Belgesi - 2030'a Kadar Sürdürülebilir Bir Avrupa'ya Doğru (Avrupa Komisyonu, 2019a) – Avrupa Yeşil Mutabakatı (Avrupa Komisyonu, 2019b) – Avrupa İçin Bir Yenileme Dalgası (Avrupa Komisyonu, 2020c) – Yeni Leipzig Tüzüğü (2020) – 2030 AB Toprak Stratejisi (Avrupa Komisyonu, 2021a) – İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Yeni AB Stratejisi (Avrupa Komisyonu, 2021b) – Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu ve Uyum Fonu Hakkında Yönetmelik (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2021b) – Interreg Tüzüğü (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2021c) – Bölgesel Gündem 2030 (2020) – AB için Kentsel Gündem, Amsterdam Paketi (2016)
İlgili konu referansı yok	– Avrupa için Yeni Bir Endüstriyel Strateji (Avrupa Komisyonu, 2020b) – Avrupa İklim Hukuku (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2021d)

4.2 Macar Ulusal Çerçevesi

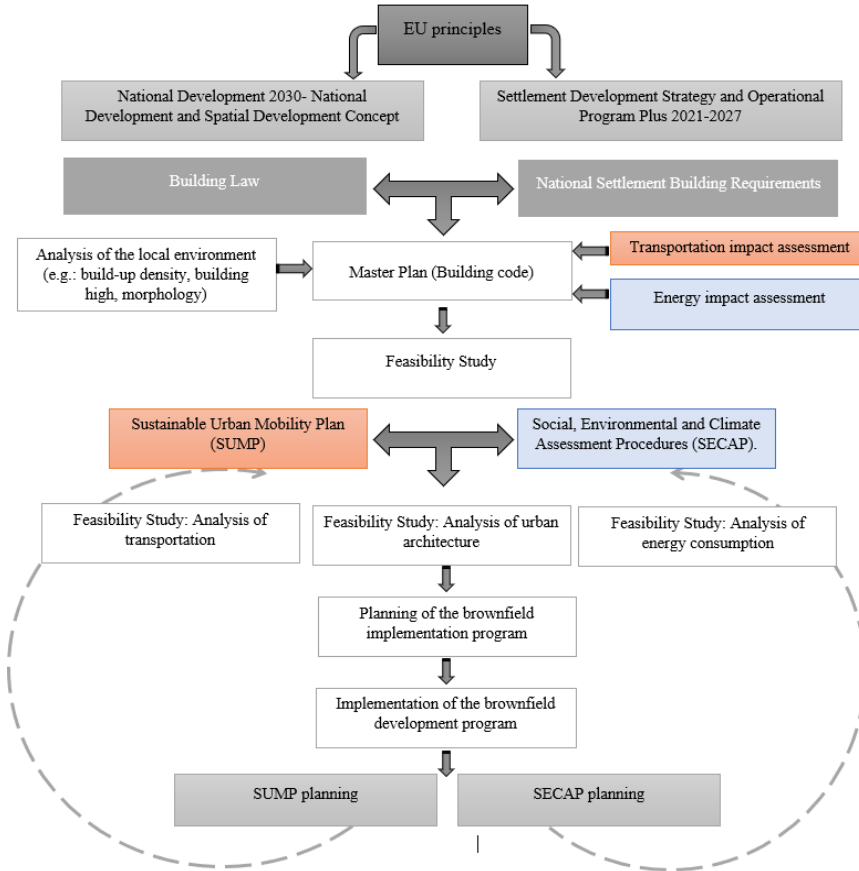
Ulusal yasal çerçeve, terk edilmiş alanların açık bir tanımına sahiptir. İmar Yasası'nın 2 § 43'ü, terk edilmiş, yeterince kullanılmayan veya bozulmuş, genellikle kirlenmiş, öncelikli olarak endüstriyel ticari, ulaştırma veya savunma amaçlı kullanımları olan, ancak çevresel ve teknik müdahaleler yoluyla katma değerli bir geliştirme alanına dönüştürülebilen bir veya birden fazla arazi parçası olarak bir terk edilmiş, yeterince kullanılmayan veya bozulmuş arazi parçasını tanımlar. 8 § (7), belediyelere rehabilitasyon projeleriyle ilgili planlama görevini verir ve yerel yönetimin yerleşim mekansal planında terk edilmiş alanları sınırlayabileceğini ve bunların yeniden kullanımını ve gelişimini belirleyebileceğini belirtir.

Yerleşim geliştirme planını revize ederken olasılıklar. Bu nedenle, ulusal yasa yerel yönetimin kendi topraklarındaki terk edilmiş alanları yeniden geliştirmesi gerektiğini tanımlar. Ek olarak, İmar Yasası ayrıca terk edilmiş alan geliştirmeye ilişkin gereken yerel planlama araçlarını da adlandırır. Yerleşim yönetim planı ve yerleşim geliştirme planı birlikte, 2021 tarihli XXXIX Yasası'nda tanımlandığı gibi yerleşim ana planını oluşturur ve yerleşim geliştirme kavramları ve stratejileri, yerleşim yapı planları, yerel bina yönetmelikleri ve ayrıntılı imar planları gibi daha önce kullanılan araçları yerel düzeyde tek bir ortak arazi kullanım planlama aracında birleştirir (Jámbor vd., 2021). Böylece, terk edilmiş alanlar, sitenin nüfusu, ekonomisi, konutları, ulaşımı, toplum tesisleri ve arazi kullanımı için analizler, öneriler ve teklifler içeren bu yerel yerleşim ana planında tanımlanır. Terk edilmiş alan yeniden geliştirmesinin inşaat konseptini tanımlar ve terk edilmiş alan alanının nasıl kullanılacağına dair ayrıntılı kurallar içeren imar planını içerir. İmar planının yapı yönetmeliği, terk edilmiş alanlardaki binalar gibi inşa edilmiş nesneler için standartları belirler ve erişilebilirliği ve güvenliği etkileyen binanın fiziksel özelliklerine ve karakteristiklerine odaklanır (Szakonyi & Makó, 2023).

4.3 Sürdürülebilirlik planlaması için yöntemler

SUMP ve SECAP, doğrudan terk edilmiş alanların rehabilitasyonunu etkileyen sürdürülebilir kalkınmanın kritik bir yönüne (sırasıyla hareketlilik ve ulaşım ile enerji ve iklim değişikliğinin azaltılması) odaklanır. SUMP, kentsel alanlarda ve bitişik bölgelerde yaşayanların ve işletmelerin ulaşım gereksinimlerini karşılamak üzere hazırlanmış stratejik bir plan olup, genel yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Szakonyi ve Makó'nun (2023) vurguladığı gibi, SUMP insanları ve onların hareketliliğini planlama çabalarının merkezine yerleştirir; bu, araç trafiğinin geliştirilmesi için alan sağlamaya odaklanan geleneksel ulaşım planlamasının aksinedir. Bu nedenle, SUMP toplu taşımayı, yürümeyi ve bisikleti desteklerken bu anlamda araç kullanımını azaltır; örneğin, araçsız alanlar veya sıfır emisyonlu bölgeler teşvik eder. Sonuçlar, ulaşım kapasitelerinin bu tür projelerin uygulanabilirliğini doğrudan etkilemesi nedeniyle terk edilmiş alanların rehabilitasyonu için son derece önemlidir. SECAP enerji güvenliği ve iklim değişikliğinin azaltılmasına odaklanır. Temel Emisyon Envanteri (BEI) bulgularından ve İklim Değişikliği Riski ve Savunmasızlık Değerlendirmesinden (RVA) yararlanır. Somut iklim azaltma ve uyum önlemlerini zaman dilimleri ve atanmış sorumluluklarla tanımlayarak uzun vadeli stratejiyi eyleme dönüştür (Bertoldi, 2018). Yeni bir

Szakonyi ve Makó (2023) tarafından 2022 yılında, yerleşim ana planının bir parçası olarak bir ulaşım etki değerlendirmesi ekleyerek sürdürülebilirlik sonuçlarını artırmak için kahverengi alan geliştirme planlaması modeli oluşturuldu. SUMP, proje değerlendirme sürecini iyileştirmek için ana plan ve fizibilite çalışmalarının ardından bu yeni modelde daha erken ortaya çıktı. Benzer şekilde, SECAP da kahverengi alan planlama mekanizmasında yenilenebilir enerji potansiyellerini dikkate almak için planlama ve değerlendirme sürecine entegre edilmelidir. Bu, sitenin özel olarak yeniden kullanılmasıyla sonuçlanabilir, bir alanın yenilenebilir enerji vadisine dönüştürülmesini veya yenilenebilir enerjilerin kahverengi alan projesine dahil edilmesini sağlayabilir (Şekil 1).

Şekil 1: Önerilen sistemsel model, SECAP'ı kahverengi alan projesine entegre ediyor değerlendirme süreci

5 Tartışma

Tablo 2'de özetlendiği gibi, hem SUMP hem de SECAP, sektörler ve paydaşlar arasında birleşik karar almayı teşvik eden, gerçek güncel ve öngörülebilir gelecek verilerine odaklanan (D, L, M) ve vizyon ve uygulamanın önemini vurgulayan (E, P, R) şehirler için planlama araçlarıdır. Her iki belge de entegre yaklaşımların önemini vurgular. SECAP, belediyenin günlük yönetim süreçlerine entegrasyonu için açıkça çaba gösterir (F, O). Ayrıca, SUMP kalite yönetiminin önemini vurgularken (G, H), SECAP finansal ve insan kaynaklarına işaret eder (K, Q). Sistemsel bir yönetim modeli geliştirmek için, yalnızca içerikle ilgili girdileri, dolayısıyla SUMP ve SECAP'ın tematik olarak ilgili unsurlarını terk edilmiş alan planlama ve uygulama sürecine entegre etmek değil, aynı zamanda iki planlama aracının kritik metodik unsurlarını entegre bir şekilde kullanmak da önemlidir.

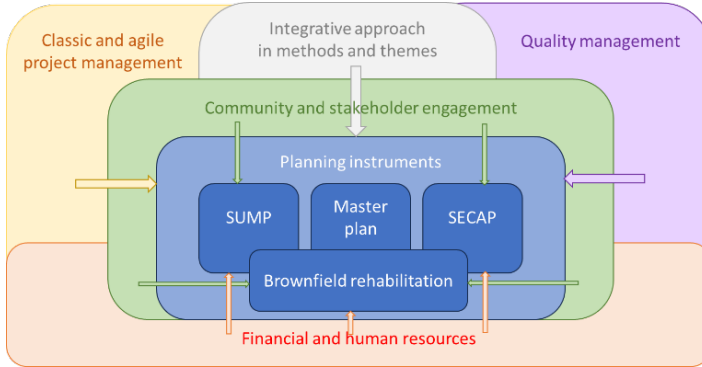
Tablo 2: SUMP ve SECAP'ın metodik prensipleri ve unsurları

SUMP Sürüş Prensipleri	SECAP'ın temel unsurları
A. "İşlevsel kentsel alanda" sürdürülebilir hareketlilik planı	I. Paydaşların desteğini ve vatandaş katılımını sağlayın: Eğer onlar SECAP'ı destekliyorlarsa, hiçbir şey onu durduramaz!
B. Kurumsal sınırların ötesinde işbirliği yapın	J. Uzun vadeli bir siyasi taahhüt sağlayın
C. Vatandaşları ve paydaşları dahil edin	K. Yeterli mali kaynakların sağlanması
D. Mevcut ve gelecekteki performansı değerlendirin	L. Hayati önem taşıdığı için uygun bir sera gazı emisyon envanteri yapın
E. Uzun vadeli bir vizyon ve net bir uygulama planı tanımlayın	M. Çeşitli iklim değişkenlerinin yerel/bölgesel eğilimlerinin ve şehrin sosyoekonomik ve biyofiziksel özelliklerinin analizine dayalı bir İklim Değişikliği RVA'sı yapın
F. Tüm ulaşım modlarını entegre bir şekilde geliştirmek	O. SECAP'ı belediyenin günlük yönetim süreçlerine entegre edin: Bu sadece güzel bir belge olmamalı, kurum kültürünün bir parçası olmalı!
G. İzleme ve değerlendirmeyi düzenleyin	P. Uygulama sırasında uygun yönetimi sağlayın
H. Kaliteyi güvence altına almak	S. Personelin yeterli becerilere sahip olduğundan emin olun ve gerekirse eğitim sunun
	R. Uzun vadede projeler tasarlamayı ve uygulamayı öğrenin

Bertoldi (2018) ve Rupprecht (2019) temel alınmıştır.

Şekil 2, terk edilmiş alan rehabilitasyonu için sistemik yönetim modelini göstermekte ve dikkate alınması gereken aşağıdaki metodik önerilere yol açmaktadır:

- SUMP ve SECAP için başlatılan toplumsal danışma ve paydaş katılım süreçleri, öngörülen terk edilmiş arazi projesi için bağlılık ve toplumsal kabulü sağlayacak zemini oluşturabilir.
- Klasik proje yönetim araçları ile çevik yönetim tekniklerinin bir araya getirilmesi, kapsamlı operasyonel uygulamaları gerçekleştirirken uzun vadeli vizyona odaklanmayı sağlayabilir.
- Terk edilmiş alan projesinin tematik tanımı ve metodik uygulaması için bütünlük bir yaklaşım kullanılmalı, böylece halihazırda kurulmuş olan yapı ve çerçevelerin, terk edilmiş alan sahasının özelliklerine göre inşa edilmesi ve genişletilmesi mümkün olmalıdır.
- Kalite yönetimi, SUMP tarafından tanımlanan yapıların yeniden kullanılıp üzerine inşa edilebilmesi için kalite planlaması, güvencesi ve kontrolüne odaklanmalıdır.
- SECAP kapsamında finansal ve insan kaynaklarının yeterli şekilde planlanması, tahsisi ve kullanımı, aynı zamanda terk edilmiş arazi projelerinde de kullanılabilecek bir uygulama çerçevesinin oluşturulmasını sağlayabilir.

Şekil 2: Terk edilmiş alan rehabilitasyonu için sistemik yönetim modeli şekil

6 Sonuçlar

AB düzeyindeki ilgili politika belgeleri, kahverengi alan rehabilitasyonuna dolaylı olarak atıfta bulunur veya gelecekte strateji geliştirmeyi vaat eder. Macaristan'da ulusal düzeyde terminoloji ve uygulama çerçevesi mevcut değildir. Ancak, ne AB ne de Macaristan yasal ve politika çerçevesi, kahverengi alan rehabilitasyonunun sürdürülebilirlik etkilerinin nasıl planlanması, ölçülmesi veya

sömürüldü. SUMP ve SECAP ulusal arazi kullanım planlama araçlarıyla birlikte var olur, ancak net korelasyonlar tespit edilemedi. SUMP ve SECAP'ı sürece entegre eden önerilen yeni terk edilmiş arazi proje geliştirme modeli umut verici görünüyor. Buna karşılık, önerilen sistemsel yönetim modeli, terk edilmiş arazi proje planlaması ve uygulaması için araştırılabilen SUMP ve SECAP geliştirme için kullanılan metodik unsurları ve yapıları araştırır.

Referanslar

- Bertoldi P. (Ed), 2018, Rehber 'Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı Nasıl Geliştirilir (SECAP) – Bölüm SECAP süreci, 2030 yılına kadar düşük karbonlu ve iklime dayanıklı şehirlere doğru adım adım, EUR 29412 EN, Avrupa Birliği Yayın Ofisi, Lüksemburg. Avrupa Komisyonu, (2011). Kaynak Verimli Bir Avrupa'ya Giden Yol Haritası, COM(2011)571 <eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0571> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, 2019a, Düşünce Belgesi, 2030'a Kadar Sürdürülebilir Bir Avrupa'ya Doğru, COM(2019)22 < commission.europa.eu/system/files/2019-02/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2019b). Avrupa Yeşil Mutabakatı, COM(2019)640 <eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2019:640:FIN> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2020a). Yeni bir Dairesel Ekonomi Eylem Planı, Daha temiz ve daha rekabetçi Avrupa, COM(2020)98 <eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=COM%3A2020%3A98%3AFIN> 9.2.2024'te erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2020b). Avrupa için Yeni Bir Endüstriyel Strateji, COM(2020)102 <eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2020c). Avrupa için Bir Yenileme Dalgası - binalarımızı yeşillendirmek, yaratmak işler, hayatları iyileştirme, COM(2020)662 <eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0662> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2020d). 2030 için AB Biyoçeşitlilik Stratejisi COM(2020)380 <eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2021a). 2030 için AB Toprak Stratejisi - Sağlıklı toprakların faydalarını toplamak insanlar, yiyecek, doğa ve iklim, COM(2021)699 <eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0699> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Avrupa Komisyonu, (2021b). 7. AB'ye İlişkin 1386/2013/EU sayılı Karar Çevre Eylem Programı <eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386> 09.07.2023 tarihinde erişildi.
- Avrupa Komisyonu, (2021a). Adil Geçiş Fonu <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1056> 09.07.2023 tarihinde erişildi.
- Avrupa Komisyonu, (2021b). Avrupa Birliği'ne ilişkin 2021/1058 sayılı Tüzük Bölgesel Kalkınma Fonu ve Uyum Fonu hakkında <eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Macaristan İnşaat Yasası (2019 tarihli LXIV Yasası), 1997. évi LXXVIII. Törvény az épített környezet alakításáról és védelméről <njt.hu/jogszabaly/1997-78-00-00> Erişim tarihi: 19.02.2024

- Jacek G., Rozan A., Desrousseaux M., Combroux I., (2022). Yıllar içinde kahverengi alanlar: sürdürülebilir yeniden kullanıma ilişkin tanım, Çevresel İncelemeler, Ottawa Ulusal Araştırma Konseyi, 30(1), 50-60.
- Jámbor A., Baksa L., (2021). Yeni yerleşim planlaması ve yerleşim imajı kuralları yürürlüğe girdi Temmuz 2021'den itibaren, İnşaat Çözümleri 2021/2, Konut İnşaat Çözümleri. Morar C., Berman L., Unkart S., Erdal S., (2021). Sürdürülebilir Brownfields Yeniden Geliştirme Avrupa Birliği: Politika ve Finansman Çerçevesine Genel Bakış, J Environ Health, 2021 Kasım;84(4), 24-31.
- Ragonnaud G., (2023). Sürdürülebilir Yapılı Bir Çevre İçin Strateji <europarl.europa.eu/legislative-tren/tema-bir-Avrupa-yeşil-anlaşması/dosya-stratejisi-sürdürülebilir-yapılı-çevre için> 19.02.2024 tarihinde erişildi
- Rupprecht Consult (Ed), 2019, Sürdürülebilir Kentsel Bir Planlama Geliştirme ve Uygulama Kılavuzu Hareketlilik Planı, İkinci Baskı.
- Szakonyi P., Makó E., (2023). Brownfield Yatırımlarının Ulaştırma Geliştirme Zorlukları Sürdürülebilirlik Adı. 2. Uluslararası Su, Enerji, Gıda ve Sürdürülebilirlik Konferansı Bildirileri, ICoWEFS 2022, Springer, Cham, 36-47.
- Bölgesel Gündem 2030, Her yer için bir gelecek, 2020 <territorialagenda.eu/wp-icerik/yuklemeler/TA2030_haziran2021_tr.pdf> 19.02.2024 tarihinde erişildi AB için Kentsel Gündem, Amsterdam Paktı, 2016 <ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/pact-ofamsterdam.pdf> 19.02.2024 tarihinde erişildi

